

အလေးထားရမည့်အကြောင်းအချက်များ အမှတ်(၂၄)

အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှု

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးစုံနဲ့ အင်တာနက် ဖြတ်တောက်မှုတွေပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇွန်လကစပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းက မြို့နယ်ခုနစ်ခုနဲ့ ချင်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းက မြို့နယ်တခုတို့မှာ အင်တာနက် ဖြတ်တောက်မှုကို ကာလရှည်ကြာ ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စစ်အာဏာသိမ်းခံရပြီးနောက်ပိုင်း အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခံရမှုကိုတော့ တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာအရ ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်ခံစားခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။

Datareportal ဝက်ဘ်ဆိုက်ရဲ့ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ကိန်းဂဏန်းတွေအရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံလူဦးရေရဲ့ ထက်ဝက်နီးပါး ၂၃ ဒသမ ၆၅ သန်းဟာ အင်တာနက်သုံးစွဲသူတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ e-commerce သုံးစွဲမှုအနေအထားကို ကြည့်ရင်လည်း အသက် ၁၅ နှစ်အထက် နိုင်ငံလူဦးရေရဲ့ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းဟာ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ငွေစာရင်းဖွင့်ထားသူတွေဖြစ်ပြီး ၃ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းက အွန်လိုင်းဈေးဝယ်မှုကို အသုံးပြုနေသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအနေအထားမှာ အင်တာနက်ဖြတ်တောက်မှုကြောင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် ဘယ်လောက် ထိခိုက်နစ်နာမှု ဖြစ်စေသလဲဆိုတာ အလေးထားရမယ့် အကြောင်းအချက်တခု ဖြစ်လာပါတယ်။

■ ဆိုလိုရင်းအနှစ်ချုပ်

နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုတွေကို ဟန့်တားနိုင်ဖို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်နဲ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအချို့က အုပ်စိုးသူတွေဟာ အများပြည်သူသုံးစွဲနေတဲ့ အင်တာနက်ကို ဖြတ်တောက်လေ့ ရှိကြပါတယ်။ ဒီလို အင်တာနက် ဖြတ်တောက်လိုက်တဲ့အခါ ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီရဲ့ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရမှုသာမက လူမှုရေး၊ ပညာရေးနဲ့ စီးပွားရေးကဏ္ဍတွေမှာလည်း ဆိုးကျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်ခံစားကြရပါတယ်။ အဲဒီ ဆိုးကျိုးတွေထဲကမှ စီးပွားရေးထိခိုက်မှုအပေါ် တွက်ချက်တဲ့

နည်းနာတွေထဲမှာ ထင်ရှားပြီး တွက်ချက်ရလွယ်ကူတဲ့ နည်းနာအချို့ ရှိပါတယ်။ နည်းတခုကတော့ နိုင်ငံအုပ်စုခွဲပြီး တွက်ချက်ခြင်းအပေါ် အခြေခံပြီး ခန့်မှန်းခြေတွက်ချက်တာမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနည်းကို Deloitte က အသုံးပြုနေပါတယ်။ နိုင်ငံတွေရဲ့နည်းပညာတိုးတက်မှု၊ လူဦးရေအချက်အလက်တွေပေါ် မူတည်ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်း ၉၆ နိုင်ငံကို လေ့လာခဲ့တဲ့ပုံစံမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ အင်တာနက်အပေါ် မှီခိုမှုများတဲ့နိုင်ငံတွေမှာ အင်တာနက်ကို တရက်တာ ဖြတ်တောက်မယ်ဆိုရင် လူဦးရေ ၁၀ သန်းမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၃ ဒသမ ၆ သန်း ဆုံးရှုံးစေတယ်လို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။ အလယ်အလတ် မှီခိုမှုရှိတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာဆိုရင် လူ ၁၀ သန်းမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ ဒသမ ၆ သန်း ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ပါမယ်။ အင်တာနက်အပေါ် မှီခိုမှုနည်းတဲ့ နိုင်ငံမှာဆိုရင်တော့ လူ ၁၀ သန်းမှာ တရက်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ခြောက်သိန်း ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်လို့ တွက်ချက်ထားပါတယ် (Deloitte, 2016)။ အင်တာနက်ဖြတ်တောက်မှုကြောင့် စီးပွားရေးထိခိုက်တာကို တွက်ချက်တဲ့ နည်းနာအားလုံးမှာ အခြေခံအချက်အနေနဲ့ လေ့လာတဲ့ တိုင်းပြည်၊ ဒေသရဲ့ စီးပွားရေးက အင်တာနက်အပေါ် မှီခိုမှုများလေ၊ ဆုံးရှုံးမှုပိုများလေဆိုတာကို တွက်ချက်ပြတာမျိုးဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတွေရဲ့လက်ရှိအင်တာနက် ဆက်သွယ်အသုံးပြုနေမှု အချက်အလက်ပေါ် မူတည်ပြီး အင်တာနက်အပေါ် မှီခိုမှုများတဲ့နိုင်ငံ၊ အလယ်အလတ် မှီခိုတဲ့ နိုင်ငံနဲ့ မှီခိုမှုနည်းတဲ့နိုင်ငံဆိုပြီး နိုင်ငံအုပ်စုသုံးခု ခွဲထားပါတယ်။ အုပ်စုခွဲရာမှာ အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်သူဦးရေ၊ အင်တာနက်မြန်နှုန်း၊ နိုင်ငံ့ဂီဒီပီမှာ e-commerce ပါဝင်မှု အချိုးအစား ရာခိုင်နှုန်းတွေအပေါ် မူတည်ပြီး အဓိကထားပြီး ခွဲပါတယ်။ ခွဲပြီးတဲ့အုပ်စုအလိုက် အင်တာနက် တရက်ဖြတ်တဲ့အခါ လူဦးရေ ၁၀ သန်းအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်မှုတွေကို တွက်ချက်ဖော်ပြကြတာဖြစ်ပါတယ်။ အင်တာနက်ဖြတ်တဲ့ရက်နဲ့ ဖြတ်ခံရတဲ့ဒေသမှာရှိတဲ့ လူဦးရေအပေါ် မူတည်ပြီး စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုတွေကို ဆက်တွက်လို့ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အများနားလည်လွယ်ကူတဲ့ တရက်နှုန်းကို ပျမ်းမျှတွက်ချက်တဲ့နည်းက ဒစ်ဂျစ်တယ်ဈေးကွက်တခုလုံးရဲ့ တနှစ်စာ အရောင်းအဝယ်ပမာဏကို ၃၆၅ ရက်နှစ်စားပြီး တရက်တာအတွက် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို တွက်တာဖြစ်ပါတယ်။ နည်းအားလုံးမှာ ဒေသရဲ့စီးပွားရေးဟာ အင်တာနက်အပေါ် မှီခိုမှုများလေ ဆုံးရှုံးမှုပိုများလေ ဖြစ်ပါတယ်။

အလေးထားရမည့်အကြောင်းအချက်များ အမှတ်(၂၄)

အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှု

■ ဘာကြောင့်အလေးထားသင့်လဲ

မျက်မှောက်ခေတ်မှာ နိုင်ငံအကျိုးအတွက်ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်နဲ့ အုပ်စိုးသူတွေလုပ်ဆောင်တဲ့ အင်တာနက်ဖြတ်တောက်မှု မူဝါဒတွေဟာ ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးပိုများနေပြီး စီးပွားရေးအရ သိသိသာသာ ဆုံးရှုံးမှုတွေ ရှိလာတာကြောင့် သုတေသီတွေ အာရုံစိုက်လာကြတဲ့ အကြောင်းအရာတခု ဖြစ်လာပါတယ်။ အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်တဲ့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုတွေ၊ အထူးသဖြင့် အွန်လိုင်းအရောင်းအဝယ်ကဏ္ဍ၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းများနဲ့ နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများဟာ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှု အလွန်များတဲ့ကဏ္ဍတွေ ဖြစ်ပါတယ် (Kathuria et al., 2018)။ နိုင်ငံတကာမှာ အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ခံရခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးဆုံးရှုံးမှုတွေကို လေ့လာထားတာကို (ဇယား--၁)မှာ တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက် အာဏာသိမ်းခံရပြီးနောက်ပိုင်း လက်ရှိအချိန်အထိ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီက အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းကို ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးစုံနဲ့ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး လူထုလှုပ်ရှားမှုအရှိန် လျော့ကျသွားလိမ့်မယ်လို့ စစ်ကောင်စီက မျှော်လင့်ခဲ့ပုံရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အင်တာနက်ကို အသုံးပြုပြီး နေရာတခုတည်းမှာ စုစည်းခြင်းထက် ဒေသအနှံ့ ဖြန့်ခွဲထွက်ပြီး လုပ်ဆောင်တဲ့ လူထုလှုပ်ရှားမှုတွေ ပေါ်လာခဲ့ပါတယ် (အလေးထားရမည့် အကြောင်းအချက်များ အမှတ်-၁၅ကိုရှုပါ) လက်ငင်း ရလဒ်မှာတော့ အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ခြင်းကြောင့် တိုင်းပြည်စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှုသာ ဖြစ်ခဲ့ပြီး တိုင်းပြည်အတွက် ဘယ်လောက် ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်မလဲဆိုတာ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာနိုင်တဲ့အတွက် အလေးထားသင့်တဲ့ အကြောင်းအရာတခု ဖြစ်ပါတယ်။

■ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆီလျော်သလား

စစ်ကောင်စီက အာဏာသိမ်းပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း အင်တာနက် ဖြတ်တောက်မှုကို ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးစုံနဲ့ လုပ်လာတာကြောင့် စီးပွားရေးအရ ဘယ်လောက်ထိ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုတွေ ရှိနေသလဲဆိုတာ လေ့လာသင့်တဲ့ အကြောင်းအရာ ဖြစ်လို့ ဆုံးရှုံးမှုအပေါ် သုတေသန ပြုလုပ်ခြင်းတွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ဆီလျော်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အင်တာနက်အခြေပြု စီးပွားရေးဟာ အခုမှ တိုးတက်ဖို့ အရှိန်ယူကာစ ဈေးကွက်တခုဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်နဲ့ မြန်မာ့ကုန်သွယ်ရေးဌာနက ရည်ညွှန်းပြောဆိုတဲ့ အစီရင်ခံစာတွေအရ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အွန်လိုင်းကတစ်ဆင့် ဈေးဝယ်သပေါင်း ၂၂၀,၀၀၀ ခန့် ရှိပါတယ်။ အွန်လိုင်းကတစ်ဆင့် ငွေပေးချေမှုပမာဏကလည်း နိုင်ငံ့ဂီဒီပီရဲ့ ၀.၃ ဒသမ ၀၇ ရာခိုင်နှုန်း (ပမာဏအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၂ သန်းခန့်) ရှိပါတယ် (Collier, 2020)။ ဒီကိန်းဂဏန်းဟာ ကိုဗစ်ကာလအတွင်း ပြည်သူတွေပိုအသုံးများတဲ့ ဆိုရှယ်မီဒီယာကတစ်ဆင့် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုတွေ ပါဝင်ခြင်း မရှိသေးတာကြောင့် အင်တာနက်အပေါ်မှီခိုနေရတဲ့ ဈေးကွက်ဟာ ဒီထက် အဆများစွာ ပိုကြီးနိုင်ပါတယ်။ Statista ဝက်ဘ်ဆိုက်ရဲ့ ခန့်မှန်းချက်အရ ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ e-commerce ဈေးကွက် အပါအဝင် ဒစ်ဂျစ်တယ်ကုန်သွယ်မှု ဈေးကွက်ပမာဏဟာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၁၅၂ ဘီလျံအထိ ရောက်နိုင်တယ်လို့ ခန့်မှန်းထားပါတယ်။

လက်ရှိ အင်တာနက်ဖြတ်တောက်မှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးကဏ္ဍ ဘယ်လောက် ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်စေနိုင်သလဲဆိုတာကို Deloitteရဲ့တွက်ချက်နည်းနဲ့ ခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အင်တာနက်အသုံးနည်းသော နိုင်ငံအုပ်စုရဲ့အချက်အလက်တွေနဲ့နီးစပ်တာကို (ဇယား--၂) မှာ အသေးစိတ် လေ့လာနိုင်ပါတယ်။ အင်တာနက် အသုံးနည်းတဲ့နိုင်ငံမှာ ဖြစ်ပွားနိုင်တဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုးနဲ့ တွက်ချက်ရင် (လူ ၁၀ သန်းလျှင် တရက် ဆုံးရှုံးနှုန်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ခြောက်သိန်း ခန့်မှန်းတာဖြစ်ပြီး (မြန်မာ့လူဦးရေ ၅၄ သန်းခန့်နဲ့ တွက်ချက်ရင်) တရက်ကို မြန်မာ့စီးပွားရေးဟာ ခန့်မှန်းခြေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၂၄ သန်းနှုန်းနဲ့ ဆုံးရှုံးနိုင်ပါတယ်။

အလေးထားရမည့်အကြောင်းအချက်များ အမှတ်(၂၄) အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှု

■ အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ်သက်ရောက်မှု ခန့်မှန်းချက်များ (ဇယား-၁)

သုတေသနအဖွဲ့	နိုင်ငံ	ရက်ပေါင်း	အကြိမ်ရေ	စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှု ခန့်မှန်းချက်များ
OECD (2011)	အီဂျစ်	၅	၁	တိုက်ရိုက်ဆုံးရှုံးမှုတန်ဖိုး အနည်းဆုံး အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၉၀ သန်း (ဂျီဒီပီ၏ ၃-၄ ရာခိုင်နှုန်း)
Brookings (2016)	အိန္ဒိယ၊ အီရတ်၊ ဆီးရီးယား (ISIS မဟုတ်သော ဒေသများ)၊ ပါကစ္စတန်၊ တူရကီ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ဘရာဇီး၊ မြောက်ကိုရီးယား၊ ကွန်ဂို၊ ယူဂန်ဒါ၊ ဗီယက်နမ်၊ အယ်လ်ဂျီးရီးယား၊ ဘာရိန်၊ ချက်၊ အီသီယိုးပီးယား၊ လစ်ဗျား၊ မော်ရိုကို၊ ဆော်ဒီအာရေဗီးယား၊ ဆီးရီးယား (ISIS ဒေသများ)	၇၅၃	၈၁	စုစုပေါင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၄၃ ဘီလျံ
Deloitte (2016)	နိုင်ငံပေါင်း ၉၆ နိုင်ငံပေါ် မူတည်၍ တွက်ချက်ထားသည်	-	-	အင်တာနက် အသုံးများသောနိုင်ငံ - လူဦးရေ ၁၀ သန်းလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၃ ဒသမ ၆ သန်း (တရက်နှုန်း) အင်တာနက် အလယ်အလတ်သုံးသောနိုင်ငံ - လူဦးရေ ၁၀ သန်းလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ ဒသမ ၆ သန်း (တရက်နှုန်း) အင်တာနက် အသုံးနည်းသောနိုင်ငံ - လူဦးရေ ၁၀ သန်းလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ခြောက်သိန်း (တရက်နှုန်း)
CIPESA (2017)	ကင်မရွန်း၊ ဒီအာကွန်ဂို၊ အီသီယိုးပီးယား၊ ဂါဘွန်၊ ဂမ်ဘီယာ၊ နိုင်ဂျာ၊ ကွန်ဂိုရီပတ်ဘလစ်၊ တိုဂို	၁၇၆	-	အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၁၈ သန်း (အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ခြင်း အားလုံးအတွက် ခန့်မှန်းချက်)
CRIER (2018)	အိန္ဒိယ (၂၀၁၂-၂၀၁၇)	၆၈၀ ခန့် (နာရီပေါင်း ၁၆,၃၁၅ နာရီ)	၁၃၀	၂၀၁၂-၂၀၁၇ အတွင်း အင်တာနက် ဖြတ်တောက်မှု နာရီပေါင်း ၁၆,၃၁၅ နာရီဟာ စီးပွားရေးကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၀၄ ဘီလီယံခန့်

ရည်ညွှန်း - ICRIER ၏ The Anatomy of an Internet Blackout: Measuring the Economic Impact of Internet Shutdowns in India အစီရင်ခံစာမှ ကောက်နုတ်တင်ပြထားပါသည်။

အလေးထားရမည့်အကြောင်းအချက်များ အမှတ်(၂၄) အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှု

■ Deloitte ၏ နိုင်ငံအုပ်စုအလိုက် အင်တာနက် ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ (ဇယား-၂)

	မြန်မာ (၂၀၂၁ မျှော်မှန်းချက်များ)	အင်တာနက် အသုံးနည်းသောနိုင်ငံ	အင်တာနက် အလယ်အလတ် သုံးသော နိုင်ငံ	အင်တာနက် အသုံးများသော နိုင်ငံ
အင်တာနက် အသုံးပြုသူဦးရေ	၄၃ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း	၄၈ ရာခိုင်နှုန်းအောက်	၄၉ မှ ၇၉ ရာခိုင်နှုန်း	၇၉ ရာခိုင်နှုန်း အထက်
ပျမ်းမျှ အင်တာနက် မြန်နှုန်း (mbps)	၂၀ ဒသမ ၉၅*	၃	၆ ဒသမ ၅	၁၀ ဒသမ ၅
အင်တာနက် လက်လှမ်းမီသော လုပ်ငန်းများ	-	၂၀ ရာခိုင်နှုန်း	၆၉ မှ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်း	၇၈ မှ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်း
ဂျီဒီပီ တွင် E-commerce ပါဝင်မှု	~ ၀ ဒသမ ၅၄ ရာခိုင်နှုန်း (Statista)	၀ ဒသမ ၃ မှ ၂ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း	၀ ဒသမ ၄ မှ ၅ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း	၀ ဒသမ ၈ မှ ၅ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း
E-commerce အရွယ်အစား (လူတိုင်းနှုန်း)	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၁	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၀	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၂၀	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁,၂၅၀

* Deloitte ၏ အင်တာနက်မြန်နှုန်းများမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် သုတေသနပြုလုပ်စဉ်က နှုန်းများဖြစ်သောကြောင့် လက်ရှိ မြန်မာ့မြန်နှုန်းနှင့်စာလျှင် နည်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

ရည်ညွှန်း - အုပ်စု သုံးစု၏ အချက်အလက်များကို Deloitte ၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာမှ ကောက်နုတ်တင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချက်အလက်များကို Datareportal ဝက်ဘ်ဆိုက်နှင့် Statista ဝက်ဘ်ဆိုက်တို့မှ ကောက်နုတ်တင်ပြထားသည်။

အလေးထားရမည့်အကြောင်းအချက်များ အမှတ်(၂၄) အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှု

Statista ဝက်ဘ်ဆိုက်ရဲ့ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ခန့်မှန်းချက်ဖြစ်တဲ့ ဒစ်ဂျစ်တယ်ကုန်သွယ်မှု ဈေးကွက်တန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၁၅၂ ဘီလီယံကို ၃၆၅ ရက်နဲ့စားရင် ပျမ်းမျှအားဖြင့် တရက်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၁၅၆ သန်း ဆုံးရှုံးမယ်လို့ ခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ အင်တာနက်အပေါ် ပိုပြီး မှီခိုလာရတဲ့ ပညာရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ အင်တာနက်ကြော်ငြာကြောင့် ရောင်းအားတက်လာတဲ့ (အင်တာနက်နဲ့ တိုက်ရိုက်မသက်ဆိုင်သော) အခြားလုပ်ငန်းတွေကို ထည့်မတွက်ရသေးပါဘူး။ ဒါ့အပြင် တယ်လီကွန်းကုမ္ပဏီတွေရဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတွေလည်း မပါသေးပါဘူး။ သာဓကတစ်ခုမှာ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း တယ်လီနောကုမ္ပဏီဟာ ပထမသုံးလတာ ကာလအတွင်း ဆုံးရှုံးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၈၃ သန်း ရှိခဲ့ပါတယ်။ Netblocks ဝက်ဘ်ဆိုက်ရဲ့ တွက်ချက်မှုအရဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံမှာ အင်တာနက် တရက်လုံး ဖြတ်တောက်မှုဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၄ ဒသမ ၁၉ သန်းဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်မယ်လို့ ခန့်မှန်းပါတယ်။ တကယ်လို့ ဆိုရှယ်မီဒီယာတစ်ခုဖြစ်တဲ့ Facebook ကို ပိတ်ခွဲမယ်ဆိုရင် တရက်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ တသန်းကျော် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိပြီး Facebook အပြင် YouTube ကိုပါ ပိတ်ခွဲမယ်ဆိုပါက အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၂ သန်းကျော် ဆုံးရှုံးနစ်နာမယ်လို့ ခန့်မှန်းထားပါတယ်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရရင် အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ခံရတဲ့ရက် များလာလေလေ နိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိစီးပွားရေး အခြေအနေကို ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများလေလေဖြစ်စေပြီး နိုင်ငံရဲ့စီးပွားရေးကဏ္ဍကို ဦးဆောင်ပေးနိုင်မယ့် (ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုကျော်ကြာ အခက်အခဲပေါင်းစုံကြားက တည်ဆောက်ယူခဲ့ရတဲ့) အင်တာနက်နဲ့ အိုင်တီ စီးပွားရေးဈေးကွက်ကို အညွှန်းချိုးလိုက်သလို ဖြစ်စေပါတယ်။ စီးပွားရေးရှုထောင့်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် နိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိ ချည်နဲ့နေတဲ့စီးပွားရေးနဲ့ ရေရှည်အကျိုးအတွက် အင်တာနက်ဖြတ်တောက်ခြင်းမူဝါဒဟာ နိုင်ငံအတွက်ရော၊ အများပြည်သူအတွက်ပါ ဆုံးရှုံးမှုကြီးပြီး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု မရှိစေပါဘူး။

Further Readings

Collier. (2020). Myanmar Market Intelligence June 5 2020. <https://www.colliers.com/en-mm/research/myanmar-mi-june-5-2020>

Deloitte. (2016, October). *The economic impact of disruptions to Internet connectivity: A report for Facebook*. <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/technology-media-and-telecommunications/articles/the-economic-impact-of-disruptions-to-internet-connectivity-report-for-facebook.html>

Kathuria, R., Kedia, M., Varma, G., Bagchi, K., & Sekhani, R. (2018). *The Anatomy of an Internet Blackout: Measuring the Economic Impact of Internet Shutdowns in India*. http://icier.org/pdf/Anatomy_of_an_Internet_Blackout.pdf

Kemp, Simon. (2021). *Digital 2021: Myanmar*. <https://datareportal.com/reports/digital-2021-myanmar>

Statista. (2021). *E-commerce*. <https://www.statista.com/outlook/dmo/ecommerce/myanmar>

Statista. (2021). *Digital Commerce*. <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/digital-payments/digital-commerce/myanmar#analyst-opinion>